

Tilkendegivelse
af
26. april 2010
i faglig voldgiftssagen FV 2009.0233:

CO-industri
for
Fagligt Fælles Forbund
for
et antal medlemmer af 3F
(advokat Jesper Kragh-Stetting)

mod

DI Overenskomst 1
v/DI - Organisation for erhvervslivet
for
Grundfos A/S
(advokat Lars Bruhn)

Uoverensstemmelsen angår forståelsen af en lokalaf tale om lønforhandling og konsekvenserne af en tilsidesættelse.

Sagen er den 26. april 2010 forhandlet for en **faglig voldgiftsret** med undertegnede højesteretsdommer Børge Dahl som **opmand** og følgende sidedommere: forhandlingssekretær Mads Andersen, 3F, og faglig sekretær Erik Bjørlik Hansen, CO-i, underdirektør Anders Søndergaard Larsen, DI, og underdirektør Michael Nordahl Heyde, DI.

Klager nedlagde følgende **påstand**:

Indklagede, DI Overenskomst 1 for Grundfos A/S, tilpligtes at anerkende, at de i sagen omhandlede medarbejdere principalt har krav på at få foretaget en lønregulering på 5,91 kr. pr. time, subsidiært en lønregulering på 3,72 kr. pr. time fra den 1. marts 2009 og fremefter efter lokalaf tale nr. GBJ 2.3 om retningslinjer vedrørende aflønning.

I denne forbindelse tilpligtes indklagede at efterbetale de i sagen omhandlede medarbejdere den omtalte lønregulering fra den 1. marts 2009 fremefter med tillæg af renter heraf svarende til den til enhver tid gældende procesrente fra de enkelte ydelsers forfaldstid og indtil betaling sker.

Indklagede nedlagde **påstand** om frifindelse.

Der blev afgivet forklaringer af tillidsrepræsentanterne Gert Steen Nielsen og Ulla Boeskov, og af kædechef Kaj Ørndrup og økonomidirektør Torben Ømark.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, skulle denne træffes af opmanden, som fremkom med en begrundet tilkendegivelse, som parterne var enige om at afslutte sagen i overensstemmelse med, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 4.

Opmandens tilkendegivelse

Sagen

Det hedder i Lokalaf tale nr. GBJ 2.3 af 26. september 2008:

”Titel: Retningslinjer vedr. aflønning

Indledning og formål

Denne aftale beskriver gældende retningslinjer omkring aflønning. Aflønning af medarbejderne skal være et middel til at:

1. Tiltrække og fastholde de dygtigste og mest kompetente medarbejdere
2. Tilskynde til personlig og faglig udvikling
3. Anerkende dygtige medarbejdere med erfaring

Det skal tilstræbes, at GBJ's lønniveau ligger på medianen for tilsvarende uddannelses- og stillingsgrupper på relevante markeder.

GBJ's generelle lønniveau for relevante uddannelses- og stillingsgrupper kommunikerer løbende til lederne og drøftes periodisk mellem ledelsen og relevante anerkendte faglige klubber i virksomheden. Aftalen beskriver, hvorledes statistikmateriale udarbejdes med baggrund i data fra Dansk Industri.

Individuel lønregulering

Individuel lønregulering aftales mellem medarbejderen og nærmeste leder under den årlige udviklingssamtale, og lønniveauet fastlægges ud fra såvel jobbet krav, medarbejderens præstation, indsats, engagement, kompetence, uddannelse og erfaring. Såfremt medarbejderen ønsker det, kan tillidsrepræsentanten medvirke i udviklingssamtalen.

Beskrivelse af statistikmateriale

Nedenfor følger en beskrivelse af statistikmateriale. Der tages forbehold for eventuelle ændringer i statistikgrundlaget, der er udenfor parternes rækkevidde. Såfremt der sker væsentlige ændringer, må parterne i fællesskab indgå dialog om ændringerne i forhold til en fremtidig aftale. Det er alene data for Grundfos A/S, der skal finde anvendelse.

Følgende forudsætninger lægges til grund for beregningen ved anvendelse af Netstat:

1. Vælg database : Kun DI
2. Arbejdsfunktion : 72/82
3. Lønmodtagergruppe : Alm. lønmodtagere
4. Uddannelse : Alle uddannelser
5. Periode : Vælg år
6. Løn : Vælg løn/time
7. Opdeling : Erhvervs erfaring
8. Geografisk område : Region Midtjylland
9. Brancher :

Tekstil- og beklædningsindustri
 Træ- og papirindustri
 Kemisk, gummi- og plastindustri
 Jern- og metalindustri
 Sten-, ler- og glasindustri
 Grafisk industri
 Maskin- og elektronikindustri
 Transportmiddelindustri

Anden fremstillingsvirksomhed
Bygge- og anlægsvirksomhed

10. Erhvervs erfaring : Alle
11. Lønbegreb : Smalfortjeneste
12. Klik i ”Både tid og fastlønnede”
13. Klik på ”Dan udtræk”
14. Herefter kan udtrækket anvendes ved den endelige lønforhandling.

Lønstigningen beregnes med baggrund i forskel i medianløn for seneste realiserede årsløntal for Region Midtjylland korrigeret for forskel i pristal (jf. eksempel på side 2).

Der anvendes det realiserede forbrugerpristal for året før og det forventede for året. (findes på finansministeriets hjemmeside www.fm.dk). Forbrugerpristallene skal trækkes samme måned, som der afholdes lønforhandling.

Virksomheden stiller relevant statistikmateriale til rådighed for tillidsrepræsentanterne forud for lønforhandlingerne (jf. i øvrigt bilag 1). Kvartalsstatistik stilles løbende til rådighed for tillidsrepræsentanterne, når den er tilgængelig gennem Dansk Industri's hjemmeside. Der afholdes et forberedende møde mellem GBJ HR Support og tillidsrepræsentanter, hvor parterne i fællesskab trækker statistikmateriale til brug for efterfølgende forhandlinger.

Betaling

Lønforhandlingen påbegyndes umiddelbart efter, at lønstatistik for året før er modtaget, hvilket forventes at være ultimo maj/juni måned. Såfremt forhandlingerne medfører en lønstigning, skal lønregulering tilbageføres til 1. marts samme år.

Eksempel for beregning:

Ufaglærte/medianløn/2007		
Region Midtjylland (DI-løntal)	16.503 ansatte	149,15 kr.
Grundfos	1.352 ansatte	152,42 kr.
Forskel		-3,27 kr.
Forventet pristal for det kommende år (2008)	3,3 % af 149,15 kr.	4,92 kr.
Lønstigning		1,65 kr.”

Denne aftale afløste Lokalaftale nr. 31 af 1. marts 1007, hvori det bl.a. hed:

”...

Lønstigningen beregnes med baggrund i forskel i medianløn for seneste realiserede årsløntal for Grundfos A/S og DK Vest.

Prognose vedrørende pristal for det kommende år anvendes finansministeriets (FM) december måneds tal (WWW.FM.dk).

...

Eksempel for beregning:

Ufaglærte / medianløn / årsløntal 2006

DI-løntal Danmark Vest	20.211 ansatte	kr. 136,03
Grundfos A/S	2.227 ansatte	<u>kr. 158,62</u>
Forskel		kr. -2,49
Forventet pristal for det kommende år (år 2007), 2 %		<u>kr. 2,72</u>
= lønstigning i henhold til lokalaftale 31		kr. 0,23”

Den 22. juni 2009 blev der indledt lønforhandlinger på virksomheden, og virksomheden fremlagde følgende beregning:

”Region Midtjylland	14.499 pers.	156,74
<u>Grundfos</u>	<u>2.402 pers.</u>	<u>153,02</u>
Forskel		<u>3,72</u>
Forventet 1,40 %	For 2009	<u>2,19</u>
Lønstigning		5,91”
=====		

Samtidig tilkendegav virksomheden imidlertid, at virksomhedens økonomiske situation var sådan, at der ikke var råd til lønstigninger, og at virksomheden derfor gik efter en 0-løsning.

På et efterfølgende møde fremlagde virksomheden følgende beregning:

”Region Midtjylland	14.499 pers.	156,74
<u>Grundfos</u>	<u>2.402 pers.</u>	<u>153,02</u>
Forskel		<u>3,72</u>
<u>Prisindeks 2009</u>	<u>1,40 %</u>	
<u>Prisindeks 2008</u>	<u>3,40 %</u>	
Forskel	-2,00 %	<u>3,13</u>
Grundlag for forhandling		0,59”
=====		

Det er virksomhedens standpunkt, at det er sådan, at beregningen skal foretages efter lokalaftalen, som den blev formuleret i 2008. Den først foretagne beregning (til 5,91 kr.) var ifølge virksomheden forkert, idet den er foretaget efter lokalaftalen fra 2007.

Virksomheden fremlagde under forhandlingerne endvidere følgende beregning:

”Gammel beregningsmodel

DK Vest	20.840 pers.	150,87
Grundfos	2.402 pers.	153,02
Forskel		-2,15
Forventet 1,40 %	For 2009	2,11
Lønstigning		-0,04”

Denne beregning er fremkommet ved, at virksomheden har foretaget udtræk fra statistikken vedrørende de kommuner, der indgik i det tidligere område DK Vest.

Under sagen har virksomheden indtaget det standpunkt, at det ligger helt uden for parternes forudsætninger, at et skifte af sammenligningsområder skulle kunne få en så voldsom effekt i udgangspunktet for forhandlingerne.

Da parterne ikke kunne blive enige om, hvilken beregning der var den rigtige, gik lønforhandlingerne over i en fagretlig behandling af denne uoverensstemmelse.

Opmandens bedømmelse

Det lægges efter bevisførelsen til grund, **at** det var formålet med 2008-lokalaftalen at gå over til at bruge løntallene fra Region Midtjylland i stedet for løntallene fra Danmark Vest, fordi den ændrede regionsopdeling indebærer en ændring af, hvad der uden videre kunne trækkes ud af lønstatistikkerne, **at** de øvrige ændringer blev forhandlet som tekniske justeringer, og **at** det for begge parter afgørende var, at der skulle foretages en beregning i overensstemmelse med den metode, der er anvendt i eksemplet i aftalen.

På denne baggrund og i betragtning af formålet med en pristalsregulering af historiske tal som grundlag for en aktuel lønforhandling savner det fornuft at anse det for aftalt, at udgangspunktet for lønforhandling – alt andet lige – skulle være lønnedsættelse ved stigende priser og lønstigning ved faldende priser. Der er da heller ikke under sagen fremlagt udskrifter fra Finansministeriets hjemmeside af noget, der kan tages til indtægt for en beregning af en forskel i ”pristal” som den, der har ført virksomheden til forskellen på minus 3,13 kr.

Det, der fra virksomhedens side er anført om betydningen af skiftet fra Danmark Vest til Region Midtjylland – som ikke er en ændring i statistikgrundlaget ”uden for parternes rækkevidde” – kan ikke føre til, at der tillægges virksomhedens angivelige forestillinger herom, betydning – det er virksomhedens egen risiko, om dens eventuelle forudsætninger i så henseende måtte holde stik.

Det er i det hele opmandens bedømmelse, at virksomhedens første beregning – til 5,91 kr. – efter den indgåede aftale er oplagt rigtig.

Det er imidlertid samtidig opmandens bedømmelse, at der ikke er noget krav på, at der skal gennemføres en lønforhøjelse, blot fordi den aftalte beregning efter lokalaftalens munder ud i et positivt tal. Tallet skal efter aftalen tilvejebringes til brug for lønforhandlinger, men aftalen dikterer i ingen henseende, hvad disse forhandlinger kan resultere ud i; at det er aftalt, hvad der ”skal tilstræbes”, kan ikke anses for en aftale om, at der skal opnås et resultat i overensstemmelse hermed.

Når parterne imidlertid har aftalt, hvad der skal tilstræbes, og aftalt en metode til beregning af det relevante sammenligningstal, er det væsentligt for de aftalte forhandlinger, at de foregår på et grundlag, som er i overensstemmelse med aftalen. Klager har derfor krav på, at de lokale forhandlinger fortsættes på dette grundlag. At virksomheden i mellemtiden har opsagt lokalaftalen, er uden betydning for dette krav.

Børge Dahl